

Fax-graffiti

TUB D'ASSAIG

Quan el règim de Pequín va acabar la paciència i va demostrar, de manera prou contundent, que ningú no podia esperar, si més no per ara, cap reforma, hi havia un sistema per comunicar-se, fins i tot amb l'estranger, sense ser descobert per espies telefònics. Hi havia una manera d'informar qualsevol persona sense por a ser descobert per algun confident o

a quedar enregistrat a les discretes càmeres de vídeo del règim. Era el fax, aquest sistema que permet transmetre un text o gravat qualsevol, via telefònica, com una fotocòpia.

Per ara, no hi ha manera de desxifrar el fax, de tallarlo, de visualitzar allò que es transmet. Qualsevol missatge pot travessar discretament una ciutat, un país, un continent o l'oceà. La informació viatja en uns segons, vencent totes les barreres.

El fax ha demostrat, doncs, que serveix per a alguna cosa més que per omplir de propaganda els usuaris que no se'n recorden de desconnectar-lo. I per això gent de diversos països ha pensat que es poden enviar fax a la Xina, per tal que alguns ciutadans d'aquell país s'assabentin d'allò que no surt en els seus diaris. S'ha anomenat el fax de la llibertat. Pot ser un

mètode útil mentre no es descobreixi la manera de controlar-lo. Els dissidents xinesos tenen un sistema per a seguir conspirant. No els caldrà anar a fer pintades pels carrers, feina laboriosa —i molt més si s'han de pintar els complicats ideogrames—. En tenen prou amb elaborar una informació o una consigna i fer-la arribar al màxim nombre de domicilis. No hi haurà policia que els barri el pas, que els aturi pel carrer. *Xavier Duran*

Administració correcta dels medicaments

IN VITRO

Signades pel Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya s'han rebut a les farmàcies, per distribuir-les entre els pacients i clients, unes butlletes que expliquen, amb quadros textuats i il·lustracions gràfiques adients, les diverses i més correctes formes d'administració de medicaments.

Les normes a seguir que s'estableixen són clares i precises. Acompleixen a bastament i de manera didàctica l'educació sanitària dels lectors a què van destinades. Es

divideixen en nou apartats i vinyetes: l'administració: oftàlmica, òptica, la nasal, l'oral —via digestiva i via sublingual, i en forma d'aerosol—, tòpica, parenteral, rectal i vaginal.

No es menciona, perquè no fa el cas, altres tipus d'administració de medicaments que s'utilitzen únicament en règim hospitalari. Ni tampoc, en l'administració per via tòpica, no es fa referència a les modernes aplicacions de fàrmacs en forma de petits pegats impregnats de medicament que s'autoadhereixen a la pell

¿Qui diu que no és possible?

POLS D'ESTELS

Malauradament, als Països Catalans —i, de fet, quasi arreu del món— parlar de combatre plagues és parlar de substàncies químiques que es coneixen pel nom de fitosanitaris, quan en realitat s'haurien de dir, propiament, agrotòxics, perquè acaben, en menys o més quantitat, a l'estómac de l'home.

Per a aquells que defensen l'ús i abús d'agrotòxics, la notícia no els vindrà gaire bé. Però per als altres —molts enginyers agrònoms entre ells— que preconitzen el retorn a l'agricultura tradicional, la novetat ve a confirmar les seves tesis. Diguem-ho clar: es pot combatre els insectes-plaga amb sistemes naturals, fins i tot amb altres insectes contra plaga que són perfectament innocus.

Un parell d'exemples, del juny passat l'un, i molt més recent l'altre, il·lustren bé el

que diem. No voldria que ningú cregués que faig propaganda d'una multinacional del sector químic i similars, però he de reconèixer que en aquest camp de la recerca agrícola natural, fins i tot poderoses multinacionals com Ciba-Geigy, comencen a creure-hi cada vegada més.

Concretament, Ciba-Geigy va signar fa alguns mesos un conveni amb l'Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries (IRTA) de la Generalitat de Catalunya, per tal de rebre d'aquest la tecnologia que ha desenvolupat en els seus conreus experimentals de Cabrils (el Maresme) i amb la qual ha demostrat, sense cap mena de dubte, que utilitzant un himenòpter inòcua com *Encarsia formosa* o el mirid —ben controlable— *Diciphus tamaninil*, es barra el pas ara per ara als hivernacles —demà a camp obert— a la temuda mosca blanca (*Trialeurodes vapo-*

—recorden els antics pegats de «Sor Virginia», o bé les «Tiritas»— i li *traspassen* el principi actiu de forma lenta i continua. Actualment s'utilitza molt aquest procediment per a l'administració de fàrmacs en la cura de les malalties coronàries. La cessió lenta del medicament, passant a l'organisme mitjançant la pell, redueix al mínim les possibles accions secundàries, és a dir, les no desitjades que podria desencadenar l'administració massiva i discontinua del medicament per via digestiva, per exemple.

Aquesta butlleta estic segura que haurà agradat, a molts sanitaris, distribuir-la als seus pacients però hi ha

un fet que com a sanitària de parla catalana m'ha sorprès molt. Tot el missatge escrit ho està en castellà. Només el remitent, el Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya s'identifica en català. És estrany perquè estem avesats, en aquests últims anys, a rebre la majoria de comunicacions del Departament de Sanitat en català, o bé en text bilingüe.

Desconec els motius que ha propiciat aquesta tramesa massiva als centres sanitaris de butlletes d'educació sanitària i han negligit l'educació i la cortesia en ignorar la llengua del país al qual van destinades.

Rosa Fabregat i Armengol

Combustible per a falles

PRESTATGE

Que l'home és l'únic animal que ensopega dues voltes amb la mateixa pedra és ben cert en el cas del geòleg Sanchis Moll. Això no significa que aquest siga un home exactament trompa, més aviat es vol creure que és un tant despistat. És possible que en la seua especialitza-

pidament s'haja exhaurit, i que *Levante* haja decidit reeditar-la. Les coses d'un escàs valor són, en aquest país pirotècnic, molt apreciades. Les llibreries valencianes cada vegada estan més plenes de llibres que parlen de la nostra natura, com qui diu, de passada, com si parlar seriosament, sense presses, no fóra possible. És el mal de la florera: el que importa és omplir ràpidament el buit: tot fullaraca i ni una sola arrel.

Dins d'aquesta concepció florística es troba també un altre llibre, *La Guía de Las Flores Silvestres de la Comunidad Valenciana*, que cau en la més malencònica prostitució conceptual. Aquesta obra, basada, tal com assenyalen els autors, en la genial frase «una imagen vale más que mil palabras», divideix les plantes en cinc grans seccions, en funció del color de la flor. Aquesta disposició totalment impropcedent i injustificable des d'un punt de vista científic, obliga el lector a identificar la planta basant-se exclusivament en la fotografia. Si tenim en compte, a més a més, que no hi són representades ni el 15% de les plantes valencianes, l'adquisició d'aquest llibre de 3.000 ptes. no és pot aconsellar. I és que oblidar les ortigues, és imperdonable.

En definitiva, si em permeteu que cite una frase de Víctor Català: aquests llibres «valen menys que una escopinada de penjat». No obstant això, molts veuen en ella (en l'escopinada) una fita ineludible. Com era d'esperar en aquest país de formigues.

Martí Domínguez Romero

Josep Laporte, conseller de Sanitat.

ció siga un fora de sèrie, però com a coordinador de l'obra *Guia de la naturaleza de la Comunidad Valenciana* ha demostrat sobradament la seua incapacitat per a dur endavant un projecte de certa importància. És clar que tot això ja serien aigües passades si no fos perquè ara el *Levante*, reeditarà en forma de fascicles aquest potipoti. ¿Què hem fet els valencians per a merèixer això? ens podríem preguntar. Tanmateix, és preferible no qüestionar-s'ho, doncs ens deprimiríem innecessàriament.

En realitat, com ja comentava en la ressenya d'EL TEMPS del 27-IX-88, la *Guia de la Naturaleza de la Comunidad Valenciana* serveix per a ben poc. És potser aquesta la causa que rà-

reriorum). Ni un mil·ligram d'agrotòxic. El combat es biològic i l'emprenyadora —i devoradora— mosca blanca acaba sempre perdent.

L'altre exemple té com a protagonista el principal paràsit europeu dels cirerers, ja siguin del Baix Llobregat com d'alguns indrets d'Alemanya: la mosca *Rhagoletis cerasi*. Aquesta deposita els seus ous en les petites cireres verdes perquè, en transformar-se en larves, es mengin la fruita ja madura. Amb paciència benedictina, la poderosa Ciba-Geigy ha sumat els seus esforços amb el Centre Federal Suís d'Investigació Agronòmica de Wädenswil (FAW) i porten treballant en el projecte desde fa alguns anys. La feina comença a donar fruit i mai tant ben dit. Han descobert, senzillament, que la maleïda mosca, després de posar els ous a les cireres deposita a l'exterior de la fruita una feromona (substància emparentada amb les hormones) de manera que és una mena

de senyal que vol dir «fruita ocupada» a les altres mosques, que han de buscar noves cireres. Per cert, que el senyal «d'ocupat» es capta per les mosques amb unes cèl·lules sensorials de les potes.

El que segueix es obvi: s'està treballant en l'obtenció d'aquesta feromona, sintèticament, per ruixar els cirerers i enganyar així totes les *Rhagoletis cerasi*.

¿Qui diu que no és possible la lluita biològica contra les plagues?

Josep Català